

Zuyd Hogeschool

Herbeoordeling

Hogere Juridische Opleiding

Inleiding

In haar brief van 5 juli 2012 met kenmerk NVAO/20122197/ND geeft de NVAO de Hogere Juridische Opleiding (HJO) van Zuyd Hogeschool de gelegenheid om uiterlijk 1 september 2012 een herstelplan in te dienen. De opleiding heeft van deze gelegenheid gebruik gemaakt. De NVAO stelt als eis dat uit het herstelplan moet blijken hoe de opleiding de beoordeling van de eindwerkstukken in de algemeen juridische afstudeerrichting zal afstemmen op de eindkwalificaties, zodat de eindwerken het eindniveau weerspiegelen. Het panel heeft op 27 september 2012 advies uitgebracht. Op basis van dat advies heeft de NVAO de opleiding een hersteltermijn toegekend (brief NVAO, kenmerk NVAO/20124204/AH). De opleiding heeft in haar brief van 13 mei 2013 een verzoek tot heraccreditatie ingediend, waarin is opgenomen dat de rapportage van het NQA-panel uiterlijk 30 september 2013 zal worden aangeleverd. Dit uitstel is aangevraagd om het panel de gelegenheid te geven een ruime steekproef van eindwerkstukken te bestuderen voor de periode tot en met juni 2013.

Met het oog op de hervisitatie heeft NQA in overleg met de opleiding een gedeeltelijk nieuw panel samengesteld (zie bijlage 1 voor overzicht van deskundigheden) dat door de NVAO vooraf is goedgekeurd. Vanwege de continuïteit in het proces zetten de voorzitter en de secretaris van het panel hun werkzaamheden in het kader van het hersteltraject voort. De overige leden van het panel zijn niet eerder betrokken geweest bij de visitatie van de opleiding HJO.

Het panel bestond uit:

Mevrouw Mr. K.E. van Dam (voorzitter en domeindeskundige)

De heer Mr. J.M.P. Janssen (domeindeskundige)

De heer Mr. Dr. J.J. Groen (domeindeskundige)

Mevrouw A. Kütükcü (studentlid)

De heer W.A.J. van Uden was als secretaris aan het panel toegevoegd.

Het panel baseert zijn oordeel op de resultaten van de visitatie in 2011, het herstelplan dat de opleiding heeft opgesteld en uitgevoerd, nieuwe afstudeerwerken en gesprekken met medewerkers en afgestudeerden op 26 juni 2013. Omdat in het beoordelingsrapport van 30 november 2011 reeds uitvoerig is stilgestaan bij de overige standaarden, bevat deze rapportage de weerslag van het documentenonderzoek en de gesprekken van juni 2013.

Samenvatting

Totaaloordeel

Het panel is van oordeel dat de Hogere Juridische Opleiding van Zuyd Hogeschool, locatie Sittard zowel voor de voltijdse als voor de deeltijdse variant van voldoende kwaliteit is.

Het panel baseert zijn oordeel op de resultaten van de visitatie in 2011, het herstelplan dat de opleiding heeft opgesteld en uitgevoerd, nieuwe afstudeerwerken en gesprekken met medewerkers en afgestudeerden op 26 juni 2013. Omdat in het beoordelingsrapport van 30 november 2011 reeds uitvoerig is stilgestaan bij de overige standaarden, bevat deze rapportage de weerslag van het documentenonderzoek en de gesprekken van juni 2013. In de marge is nog gekeken of het herstelplan gevolgen heeft voor de overige standaarden. Het onderzoek spitste zich toe op het beantwoorden van de volgende vragen:

1. Kan standaard 16 van de uitgebreide opleidingsbeoordeling met een voldoende beoordeeld worden? Is het gerealiseerde niveau van afgestudeerden van de Algemeen Juridische variant en van de andere varianten bachelorwaardig en is er garantie dat dit niveau de komende jaren gehandhaafd blijft?
2. Maakt de opleiding voldoende voortgang met het herstelplan voor de langere termijn?
3. Zijn de organisatorische randvoorwaarden toereikend om het ingezette herstel te continueren?

Standaard 16

De opleiding werkt met gedetailleerde kaders voor de beoordeling van het eindniveau. De eisen zijn duidelijk en transparant. Docenten kalibreren hun individuele beoordelingen in zogeheten normvindingsbijeenkomsten. De studenten zijn niet alleen beoordeeld op het vakinhoudelijke eindniveau, maar ook op hun reflectief vermogen. Daarin ligt veel nadruk op wat verkeerd is gegaan, omdat alle betrokkenen vinden dat er vooral geleerd wordt van fouten. Het panel vindt echter dat er ook geleerd kan worden van zaken die goed zijn gegaan en adviseert ook daaraan in de reflectie aandacht te besteden.

Tot april 2013 konden studenten nog in duo's afstuderen. Het panel heeft vastgesteld dat deze duo's individueel beoordeeld zijn, met name op basis van de reflectieverslagen, hoewel de verschillen tussen de duo-studenten gering zijn.

De 23 studenten die in juni/juli zijn afgestudeerd, deden dat individueel. Tot de eindwerken behoort niet alleen een onderzoeksverslag, maar ook een portfolio en een reflectieverslag. Het panel vindt al het materiaal van bachelorniveau en bovendien zijn de resultaten van de onderzoeken bruikbaar in de beroepspraktijk. Taalgebruik en beperkingen aan de omvang zijn nog aandachtspunten voor verbetering.

De examencommissie borgt het eindniveau door goed vast te houden aan procedures en tevens door steekproeven te nemen uit de werkstukken, portfolio's en reflectieverslagen en beoordelingsformulieren en de correcte beoordeling ervan te verifiëren.

De toetscommissie is verantwoordelijk voor de beoordelingscriteria en de kwaliteit van de toetsen. Ze organiseert daartoe onder meer de normvindingsbijeenkomsten.

Het panel bepleit beperking van de administratieve last rondom het afstuderen. Door de normvindingsbijeenkomsten te blijven organiseren, kan de administratieve druk worden teruggebracht met behoudt van de kwaliteit, vindt het panel.

Op grond van zijn waarnemingen in de documenten en de gesprekken vindt het panel het oordeel **voldoende** gerechtvaardigd.

Voortgang herstelplan

Het herstel op langere termijn moet geborgd worden in het nieuwe curriculum dat de opleiding in september 2014 wil starten, zoals in het herstelplan is opgenomen. Het onderliggende beroepsprofiel dat de HJO' er een beroepsperspectief biedt in de context van nationaal en internationaal beleid is gereed. De blauwdruk voor dit curriculum is eveneens gereed, de programmatische indeling in onderwijsperiodes is voorbereid en het stramien voor de uitwerking van de onderdelen kan gebruikt worden. De globale uitwerking van de thema's voor de onderwijsperiodes is klaar. In het studiejaar 2013-2014 werkt de opleiding aan de concrete uitwerking ervan tot bruikbaar onderwijsmateriaal. De curriculumcommissie speelt in de voortgang ervan een sturende rol.

De voortgang van het herstelplan is **voldoende**.

Organisatorische randvoorwaarden

De organisatorische randvoorwaarden die het management heeft gecreëerd geven het panel vertrouwen dat het herstel dat is ingezet de komende jaren zal worden gecontinueerd. Het management heeft aandacht voor de kwaliteit van de te realiseren doelen en voor de werkdruk die dit met zich mee brengt. De urgentie heeft er toe geleid dat beslissingen snel genomen worden.

Voor het herstel op langere termijn heeft het management een projectgroep ingesteld die de eerste en tweede fase van het projectplan nieuw curriculum gaat uitvoeren. Naar het oordeel van het panel plant het management in de toekomst voldoende menskracht in en wordt waar nodig externe deskundigheid ingeschakeld.

De organisatorische randvoorwaarden zijn **voldoende** om het ingezette herstel te continueren.

Overige standaarden

Het panel heeft in zijn onderzoek meegenomen of de kwaliteit van de overige standaarden nog aan de maat is. Het panel is van mening dat de overige standaarden met hetzelfde oordeel gewaardeerd dienen te worden als bij de oorspronkelijke visitatie.

Inhoudsopgave

1	Basisgegevens van de opleiding	9
2	Werkwijze	11
3	Beoordeling	13
4	Eindoordeel over de opleiding	19
5	Bijlagen	21
	Bijlage 1: Deskundigheden leden visitatiepanel en secretaris	23
	Bijlage 2: Bezoekprogramma	27
	Bijlage 3: Bestudeerde documenten	29

1 Basisgegevens van de opleiding

Administratieve gegevens van de opleiding

1. Naam opleiding in CROHO	Hogere Juridische Opleiding
2. Registratienummer opleiding in CROHO	34121
3. Oriëntatie en niveau	Hbo-bachelor
4. Aantal studiepunten	240
5. Afstudeerrichting(en)	Algemeen juridisch Sociaal juridisch
6. Variant(en)	Voltijd/deeltijd
7. Locatie(s)	Sittard

Administratieve gegevens van de instelling

8. Naam instelling	Hogeschool Zuyd
9. Status instelling	Bekostigd
10. Resultaat instellingstoets kwaliteitszorg	Overgangsregeling

Kwantitatieve gegevens over de opleiding

De werkelijke docent-studentratio op het moment van visiteren bedroeg 1:31. De opleiding streeft naar een ratio van 1:25. Door de groei van de afgelopen jaren kan die doelstelling niet gerealiseerd worden. De opleiding verwacht echter stabilisering van de studentenaantallen, waardoor de norm wel gehaald kan worden.

De opleiding rekent alle uren waarbij een docent of tutor van de opleiding een groep studenten begeleidt tot de contacturen. In de voltijdse opleiding neemt het aantal contacturen in de loop van het programma af. In de eerste twee onderwijsperioden bedraagt het aantal contacturen per week ongeveer 15 uur, in de laatste twee nog ongeveer 11. In de jaren daarna bedraagt het aantal contacturen nog 8 tot 9 uur per week. Tijdens de stage en het afstuderen heeft de student recht op 5 klokuren begeleiding van een docent. Het aantal contacturen in de deeltijdopleiding varieert tussen de 6 en 8 uur per week, wat normaal is voor een deeltijdopleiding.

In de tabel op de volgende bladzijde zijn de in-, door- en uitstroomgegevens opgenomen die de opleiding verstrekt heeft.

KWANTITATIEVE GEGEVENS OVER DE OPLEIDING		
Instroomgegevens	Cohort 2010-2011	174
	Cohort 2009-2010	159
	Cohort 2008-2009	137
	Cohort 2007-2008	154
	Cohort 2006-2007	117
	Cohort 2005-2006	
Doorstroomgegevens	Cohort 2010-2011	139
	Cohort 2009-2010	120
	Cohort 2008-2009	103
	Cohort 2007-2008	84
	Cohort 2006-2007	79
	Cohort 2005-2006	
Uitstroomgegevens	Cohort 2010-2011	
	Cohort 2009-2010	59
	Cohort 2008-2009	
	Cohort 2007-2008	
	Cohort 2006-2007	
	Cohort 2005-2006	
Gerealiseerde docent-student ratio	Cohort 2010-2011	1:30
Gemiddeld aantal contacturen per fase	Studiejaar 1	280 (VT) 192 (DT)
	Studiejaar 2	200 (VT) 170 (DT)
	Studiejaar 3	90 (VT) 150 (DT)
	Studiejaar 4	125 (VT) 50 (DT)
	Stage+studiecontactdagen +supervisie/coaching	jaar 1 VT: 3 DT: 5 jaar 2 VT: 6 DT: 6 jaar 3 VT: 69 DT: 6 jaar 4 DT: 3
	Afstuderen	VT en /DT: 21

2 Werkwijze

Het panel heeft eind mei 2013 de *Stand van zakennotitie Hersteltraject HJO* ontvangen. De panelleden hebben deze notitie individueel, voorafgaand aan het visitatiebezoek bestudeerd. In het kader van de inhoudelijke voorbereiding op het bezoek heeft het panel tevens inzage gekregen in een aantal onderliggende documenten van de stand van zakennotitie. Deze documenten gaven het panel inzicht in de mate waarin de stand van zakennotitie een correcte weergave is van de werkelijke situatie. Alle documenten die in de stand van zakennotitie zijn genoemd, heeft het panel ter inzage gekregen tijdens het bezoek aan de opleiding.

Om het gerealiseerde eindniveau te kunnen beoordelen heeft het panel de werkwijze gehanteerd die gebruikelijk is bij een opleidingsbeoordeling. De opleiding heeft het panel een lijst toegezonden met 27 studenten die tot en met eind april 2013 zijn afgestudeerd in het studiejaar 2012-2013. Uit deze lijst heeft de opleiding vier eindwerkstukken geselecteerd die het panel voorafgaand aan het bezoek heeft ontvangen en beoordeeld. Daarnaast heeft het panel zelf elf eindwerkstukken geselecteerd die tijdens het bezoek ter inzage hebben gelegen. Begin juni heeft de opleiding een lijst beschikbaar gesteld met studenten die in juli 2013 gaan afstuderen. Deze eindwerkstukken voldoen aan de eisen die de opleiding stelt om te mogen afstuderen, maar een eindbeoordeling van de examinatoren ontbreekt hierbij nog, omdat de examencommissie de definitieve beoordeling nog moet vaststellen op basis van een door haar uit te voeren steekproefsgewijze inhoudelijke beoordeling. Uit deze lijst heeft het panel 8 eindwerken geselecteerd. Het panel heeft in totaal dus 23 eindwerken bestudeerd.

De vragen die het panel naar aanleiding van de correspondentie van de NVAO en op basis van de documentatie en het visitatiebezoek beantwoord wil zien, zijn de volgende:

1. Kan standaard 16 van de uitgebreide opleidingsbeoordeling met een voldoende beoordeeld worden? Is het gerealiseerde niveau van afgestudeerden van de Algemeen Juridische variant en van de andere varianten bachelorwaardig en is er garantie dat dit niveau de komende jaren gehandhaafd blijft?
2. Maakt de opleiding voldoende voortgang met het herstelplan voor de langere termijn?
3. Zijn de organisatorische randvoorwaarden toereikend om het ingezette herstel te continueren?

Het panel heeft een voorbereidende vergadering gehouden op de dag van het visitatiebezoek, 26 juni 2013, en aansluitend gesprekken gevoerd met diverse geledingen van de opleiding. Aan het einde van de dag heeft het panel een mondelinge terugkoppeling gegeven waarin het de drie vragen beantwoordt. Het bezoekprogramma is in bijlage 2 toegevoegd.

3 Beoordeling

1. *Het panel beoordeelt standaard 16 van de uitgebreide opleidingsbeoordeling met een voldoende.*

De opleiding heeft zeer gedetailleerde beoordelingskaders voor het vaststellen van het eindniveau samengesteld. De eisen zijn duidelijk en transparant. Het panel heeft vastgesteld dat de examinatoren deze kaders daadwerkelijk gebruiken: ze waren toegevoegd aan de afstudeerdossiers die het panel heeft ontvangen en ze zijn volledig ingevuld. De panelleden zijn onder de indruk van de detaillering in de beoordeling en de administratieve last die dit met zich meebrengt. Uit de gesprekken is gebleken dat de huidige werkwijze behoorlijk arbeidsintensief is. Naast het gebruik van de kaders heeft de opleiding zogeheten normvindingsbijeenkomsten georganiseerd. Deze bijeenkomsten hebben tot doel dat alle examinatoren de kaders op dezelfde wijze gebruiken en dat de intersubjectiviteit tussen examinatoren wordt vergroot.

De reflectieverslagen vormden voor de studenten die in april 2013 afstudeerden een struikelblok. Hoewel ze voldeden aan de normen voor het eindwerkstuk, werd het reflectieverslag als onvoldoende beoordeeld. De afgestudeerden en hun afstudeerbegeleiders verklaarden deze situatie in de gesprekken: de criteria voor reflectie waren in de vernieuwde procedure aangescherpt en de studenten waren zich daarvan onvoldoende bewust, al had de opleiding hierover wel gecommuniceerd in diverse gesprekken, bijeenkomsten en in afstudeerhandleidingen. Bovendien, zo vertelden de afgestudeerden, hadden ze zich vooral geconcentreerd op het eindwerkstuk, waarvoor de eisen ook aangescherpt waren. De reflectie is daardoor wel eens op het tweede plan gekomen.

In de reflectieverslagen ligt de nadruk vooral op de leerpunten van de studenten. Daardoor ontstaat het beeld dat ze nog veel moeten en kunnen leren. De kwaliteiten die ze al bezitten, blijven buiten beeld. De afgestudeerden en hun begeleiders lichtten in de gesprekken toe dat leren vooral plaatsvindt op basis van fouten. Het panel vindt dat in de reflectie ook plaats moet zijn voor de zaken die goed gaan en wat een student daarvan leert.

Het panel heeft gesproken met alumni die in april 2013 zijn afgestudeerd. Deze afgestudeerden vallen onder de maatregelen van het kortetermijnherstelplan. Het panel stelt op basis van eigen waarneming van de eindwerkstukken en op basis van door de opleiding aangeleverde beoordelingsformulieren vast dat de eindwerkstukken van deze studenten aan de maat zijn en dat de examinatoren de beoordelingscriteria goed en adequaat toepassen. Deze studenten konden nog in duo's afstuderen, indien ze op het moment dat het herstelplan van kracht werd al zover gevorderd waren dat het omzetten naar een solo-traject tot grote vertraging zou leiden. Het panel heeft gezien dat de verschillen in de beoordelingen van duo-afstudeerders gering zijn. De duo-afgestudeerden hebben het panel er echter van kunnen overtuigen dat ze wel degelijk afzonderlijk zijn beoordeeld en dat zij verplicht waren een individueel reflectieverslag toe te voegen waarin zij hun persoonlijke bijdrage aan het eindwerkstuk dienden aan te tonen.

Studenten die in het studiejaar 2012-2013 zijn begonnen met afstuderen, waren verplicht solo af te studeren. In de lijst met afstudeerkandidaten voor juni-juli 2013 waren geen duo-eindwerkstukken opgenomen.

Het panel heeft 23 eindwerkstukken, waaronder ook portfolio's en reflectieverslagen, beoordeeld. Speciale aandacht is uitgegaan naar de afstudeervariant Algemeen Juridisch. Het materiaal representeert zonder uitzondering het hbo-bachelorniveau en de student toont met dit materiaal aan alle eindkwalificaties op bachelorniveau te hebben verworven. Uit het materiaal blijkt in voldoende mate dat afgestudeerden in staat zijn een methodologisch verantwoord praktijkgericht onderzoek uit te voeren en daarover te rapporteren. De complexiteit van de onderzoeken past bij het bachelorniveau. Bovendien blijkt uit de documentatie dat de resultaten van de onderzoeken bruikbaar zijn in de beroepspraktijk. Twee punten verdienen naar het oordeel van het panel nog aandacht. In de eerste plaats dienen er hogere eisen gesteld te worden aan het taalgebruik van studenten. In het werk dat de panelleden hebben ingezien kwamen naar hun oordeel nog te veel taal- en spelfouten voor. In de tweede plaats dient de opleiding er op toe te zien dat de omvang van de eindwerkstukken voldoet aan de eisen die de opleiding zelf stelt. Te vaak overschrijden de studenten de limiet van 30 pagina's. Ook dat kan bijdragen aan verhoging van de studielast van studenten en de werkdruk van docenten. Met de combinatie van het eindwerkstuk, de stage-ervaringen en het portfolio hebben examinatoren voldoende materiaal om te kunnen vaststellen of een student het bachelorniveau heeft bereikt.

In het gesprek dat het panel heeft gevoerd met de examencommissie en de toetscommissie is gebleken dat beide commissies hun verantwoordelijkheid nemen in de borging van toetsing en beoordeling. De examencommissie is verantwoordelijk voor de kwaliteit van de toetsing en beoordeling. Over de aanpak en de faciliteiten die daarvoor nodig zijn, vindt overleg plaats met het management, maar als het gaat om de inhoudelijke kwaliteit van hun werk zijn de commissies onafhankelijk.

De examencommissie borgt het eindniveau door ook zelf steekproeven uit de eindwerkstukken van een bepaalde periode te beoordelen en door na te gaan of de examinatoren de beoordelingsformulieren correct hebben gebruikt en ingevuld.

De toetscommissie is verantwoordelijk voor lijsten met beoordelingscriteria en de kwaliteit van toetsen (in alle fasen van het opleidingsprogramma), waaronder ook die van de stage en het afstuderen. De toetscommissie heeft ook de normvindingsbijeenkomsten voor het eindwerkstukk georganiseerd. Het plan is om deze de komende jaren te continueren, omdat ze een goede bijdrage leveren aan de intersubjectiviteit van de beoordelaars. Het panel adviseert om dit soort bijeenkomsten ook voor andere programmaonderdelen te organiseren en daarbij ook de praktijkbegeleiders te betrekken.

Het panel concludeert dat het hersteltraject er toe heeft geleid dat de balans tussen het administratief vastleggen van de beoordeling en het vertrouwen op de deskundigheid van de examinatoren te veel is doorgeslagen naar de administratieve kant. Door stevig in te zetten van de normvindingsbijeenkomsten kunnen de detaillering in de beoordeling en de administratieve druk weer wat worden teruggebracht, met behoud van de kwaliteit van het oordeel.

De wijze waarop de examencommissie en de toetscommissie functioneren borgt dat de gekozen werkwijze gecontinueerd zal worden. Het management ondersteunt deze aanpak. Aandachtspunten hierbij zijn de inhoud van de reflectie, het taalgebruik in en de omvang van de eindwerkstukken.

2. De opleiding maakt voldoende voortgang met het herstel op langere termijn.

In het herstelplan voor de langere termijn heeft de opleiding als doelstelling geformuleerd dat in het studiejaar 2014-2015 een nieuw curriculum start op basis van een nieuw beroepsbeeld. Naar het oordeel van het panel dient een jaar voor de start van het nieuwe curriculum duidelijk te zijn welk beroepsbeeld als uitgangspunt is gekozen en wat de blauwdruk (de hoofdlijnen) van het nieuwe curriculum is. Het panel heeft gecheckt of deze fase bereikt is en heeft geconstateerd dat dit het geval is.

Zuyd Hogeschool kiest ervoor om als enige opleiding in Nederland verder te gaan onder de naam Hogere Juridische Opleiding. De aan de opleiding gekoppelde lector heeft een beroepsbeeld voor de toekomst geschreven op basis van onderzoek naar de (Eu)regionale behoeften. De binding met en de wensen van organisaties in de euregio vormen belangrijke input voor zowel het beroepsbeeld als de inhoud van het nieuwe curriculum. Het nieuwe beroepsbeeld luidt samengevat (bron: *Beroepsbeeld HJO*, maart 2013):

Een juridische (vooral prejudiciële) dienstverlener, die belangen behartigt, problemen vanuit meer dan alleen de juridische optiek kan benaderen en oplossen, dat doet in samenwerking met andere professionals en altijd gericht is op het leveren van een wezenlijke bijdrage aan de organisatie of de cliënt wiens belangen hij behartigt. Zijn eigen professionele kennis is zijn belangrijkste tool, die hij met het oog op het grotere belang dat zijn inzet vereist, ook kan relativeren.

De HJO' er werkt in de context van nationaal en Europees/internationaal beleid. Het management van de opleiding geeft aan dat de Euregionale context van Limburg er toe leidt dat HJO kiest voor deze internationale aanpak. Daarbij is van belang dat de organisaties waar de afgestudeerden ook nu al terecht komen deze internationale benadering waarderen.

De blauwdruk van het curriculum is inmiddels gereed. Het onderwijsprogramma krijgt een thematische benadering in elk van de vier onderwijsperiodes van elk studiejaar. De thema's van de onderwijsperiodes zijn bekend en een uitwerking op hoofdlijnen is ook gereed. Thema's in het eerste jaar zijn beroepsoriëntatie, burgerschap, de familie en wonen. In het tweede jaar staan de thema's levensloop, de buurt, beroepsoriëntatie in dienstverlening en leven in de Euregio op het programma. In het derde leerjaar volgen verdieping van de voorgaande jaren, minoren en stage. In het vierde jaar sluiten de studenten hun studie af met een stage en het afstuderen. Een illustratie van de inhoud van een thema wordt gegeven in tekstbox 1. Alle thema's zijn op vergelijkbare wijze uitgewerkt en dat is in deze fase voldoende. Het panel heeft er daarom vertrouwen in dat de opleiding in staat zal zijn het nieuwe curriculum tijdig gereed te hebben om met de invoering ervan in september 2014 te starten.

Tekstbox 1 het thema 'de buurt' uit het tweede jaar

De buurt (10 wk) 2-2

Oplossen en voorkomen van juridische problemen van situaties (meso- niveau) door:
Herhaling/verdieping in staats en bestuursrecht

Publiek- en privaatrecht

nieuw:

Gezondheidsrecht, onteigeningsrecht, overeenkomstenrecht, huurrecht

Leertaken:

Vergunning/ bestemmingsplannen op gemeentelijk en provinciaal niveau

Ondertunneling Maastricht (slopen, onteigenen)

Ziekenhuizen in de omgeving

1 week wordt besteed aan **voorbereiding stage** in blok 2-3

Bij de ontwikkeling van het curriculum wordt ook de inbreng van het regionale werkveld meegenomen. Onderwijskundig en programmatisch werkt de opleiding nauw samen met de Universiteit Maastricht. Een onderwijskundig adviseur van de universiteit is voor één dag per week aan de opleiding HJO verbonden. De aansturing van de vernieuwing geschiedt vanuit de opleiding. De curriculumcommissie van de opleiding speelt hierin een centrale rol. Daarmee bewaakt de curriculumcommissie dat het nieuwe onderwijsprogramma inhoudelijk en onderwijskundig/didactisch uitvoerbaar is door de medewerkers van de opleiding. Uit de gesprekken is gebleken dat ook de opleidingscommissie is betrokken bij de totstandkoming van het nieuwe curriculum.

Het panel stelt vast dat de opleiding voldoende vorderingen maakt om in september 2014 te starten met een nieuw curriculum dat gebaseerd is op een voldoende onderbouwd (nieuw) beroepsbeeld.

3. De organisatorische randvoorwaarden zijn voldoende om te garanderen dat het ingezette herstel zal worden gecontinueerd.

De voorwaarden dienen in de eerste plaats te garanderen dat het herstel op korte termijn (het borgen van het hbo-bachelorniveau) is gegarandeerd. Het management van de opleiding stuurt op de realiseerbaarheid van het werk. Het heeft geconstateerd dat de werkdruk als gevolg van het herstelplan in het studiejaar 2012-2013 erg groot is geweest. Terecht is het management trots op de prestatie die het team heeft geleverd. De urgentie heeft ertoe geleid dat het jaar hectisch, maar ook inspirerend is geweest. Dankzij de urgentie zijn beslissingen sneller genomen.

Het eindniveau is in het studiejaar 2012-2013 voldoende. De komende jaren zullen er nog veel studenten afstuderen op basis van het huidige profiel en het huidige curriculum. De examen- en toetscommissie zijn naar het oordeel van het panel voldoende in staat om de kwaliteit van toetsen en beoordelen te garanderen. Het management voorziet in de organisatorische voorwaarden voor dit functioneren en de commissies nemen hun verantwoordelijkheid voor professionalisering van hun leden en van de examinatoren.

Bovendien hebben de commissies opgenomen dat ze steekproefsgewijs het niveau van het eindwerkstuk controleren en de kwaliteit van de beoordelingen checken. Daarbij werken de commissies samen met leden van examencommissies van andere opleidingen van de hogeschool. Deze externe inbreng vindt het panel een extra garantie voor de kwaliteit.

In de tweede plaats dienen de organisatorische randvoorwaarden te waarborgen dat het herstel op langere termijn gecontinueerd wordt. Voor de eerste, dit jaar afgeronde, fase van het herstel op langere termijn heeft de opleiding een projectgroep ingesteld die haar taak adequaat heeft opgepakt. Voor de tweede fase, die in het najaar start, wordt opnieuw een projectgroep ingesteld, die het projectplan voor de tweede fase gaat uitvoeren. Het management stelt hiervoor vergelijkbare middelen en mogelijkheden ter beschikking. Waar nodig worden externe deskundigen aangetrokken. In het studiejaar 2012-2013 is het hersteltraject geleid door een externe projectleider. Het komende studiejaar wordt dat overgenomen door een interne projectleider die naar het oordeel van het panel de voortgang van het project kan waarborgen. Daarnaast is sinds het studiejaar 2012-2013 extra onderwijskundige expertise van de Universiteit Maastricht ingeschakeld vanwege de samenwerking die de opleiding met de juridische faculteit van de universiteit heeft.

4 Eindoordeel over de opleiding

Oordelen op de standaarden

Het visitatiepanel komt tot de volgende oordelen op de standaarden:

Standaard	Voltijd	Deeltijd
<i>Standaard 1 Beoogde eindkwalificaties</i>	voldoende	voldoende
<i>Standaard 2 Oriëntatie van het programma</i>	voldoende	voldoende
<i>Standaard 3 Inhoud van het programma</i>	voldoende	voldoende
<i>Standaard 4 Vormgeving van het programma</i>	voldoende	voldoende
<i>Standaard 5 Instroom</i>	goed	goed
<i>Standaard 6 Studeerbaarheid</i>	voldoende	voldoende
<i>Standaard 7 Duur</i>	voldoende	voldoende
<i>Standaard 8 Personeelsbeleid</i>	voldoende	voldoende
<i>Standaard 9 Kwaliteit van het personeel</i>	voldoende	voldoende
<i>Standaard 10 Kwantiteit van het personeel</i>	voldoende	voldoende
<i>Standaard 11 Materiële voorzieningen</i>	voldoende	voldoende
<i>Standaard 12 Studiebegeleiding</i>	voldoende	voldoende
<i>Standaard 13 Evaluatie resultaten</i>	voldoende	voldoende
<i>Standaard 14 Verbetermaatregelen</i>	voldoende	voldoende
<i>Standaard 15 Betrokkenheid bij kwaliteitszorg</i>	voldoende	voldoende
<i>Standaard 16 Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties</i>	voldoende	voldoende

Overwegingen

Het panel heeft tijdens haar bezoek op 26 juni 2013 geconstateerd dat de argumenten om de standaarden 1 tot en met 5 en 7 tot en met 15 met voldoende en standaard 5 met goed te beoordelen, niet ten nadele van de opleiding veranderd zijn. Het panel heeft hiernaar in de marge van het hersteltraject naar gekeken. Voor standaard 16 heeft het panel zich een nieuw oordeel gevormd op basis van de ontvangen documenten en de gevoerde gesprekken. Bovendien heeft het panel onderzocht of de omstandigheden voor duurzaam herstel aanwezig zijn. Dit is naar het oordeel van het panel het geval. Op grond van zijn waarnemingen is het panel van oordeel dat ten aanzien van standaard 16 en het duurzame herstel:

1. De eindwerkstukken uit het studiejaar 2012-2013 op hbo-bachelorniveau zijn;
2. De opleiding de organisatorische voorwaarden heeft gecreëerd dat dit niveau de komende jaren gehandhaafd zal blijven;
3. Er voldoende voortgang is in de ontwikkeling van het nieuwe curriculum dat bedoeld is om het eindniveau op langere termijn te borgen;
4. De organisatorische randvoorwaarden voldoende zijn zodat de ontwikkeling en implementatie van het nieuwe curriculum succesvol kunnen worden afgerond.

Op grond van deze overwegingen adviseert het panel de NVAO om de opleiding
accreditatie te verlenen.

Namens het panel,

Mevrouw mr. K.E. van Dam
Voorzitter

W.A.J. van Uden
Secretaris

5 Bijlagen

Bijlage 1: Deskundigheden leden visitatiepanel en secretaris

Deskundigheden leden van het beoordelingspanel en secretaris hbo-bacheloropleiding Hogere Juridische Opleiding, Zuyd Hogeschool

Mevrouw mr. K.E. van Dam, voorzitter

Mevrouw Van Dam is ingezet als panellid vanwege haar domeindeskundigheid. Zij beschikt over een gedegen werkervaring als hoofd van het Instituut Sociaal Raadsliden en als directeur Gerechtelijke Organisatie. Daarnaast heeft zij door haar ervaring als verandermanager in een ziekenhuis en directeur van het bestuursbureau van een universiteit tevens kennis van maatschappelijk en bestuurlijk werk en facilitaire dienstverlening. Mevrouw Van Dam heeft vanuit opleiding en werkervaring kennis van de accreditatiesystematiek. Daarnaast is zij aanvullend individueel geïnstrueerd over het proces van visitatie en accreditatie in het hoger onderwijs en over de werkwijze van NQA.

Opleiding:

2007 – 2008 Certified executive interim management program Nyenrode
Jaren '80&'90 Diverse managementcursussen
1972 – 1978 Nederlands recht
1966 – 1972 HBS-b

Werkervaring:

2004 – heden zelfstandig interimmanager, opdrachten onder meer
- directeur Juridische Zaken, Ministerie van VROM
- kwartiermaker/directeur bedrijfsvoering Drenthe College
- directeur HRM a.i./programmamanager reorganisatie Hogeschool Inholland
- programmamanager meerjarige organisatieontwikkeling COA
- hoofd regie directie bedrijfsvoering, Ministerie van VWS
- programmamanager transitie jeugdinstellingen, Ministerie van VWS
- procesbegeleider transitietraject directie bedrijfsvoering, Ministerie van VWS
2000 – 2004 Directeur bestuursbureau Universiteit Leiden
1994 – 2000 Directeur Gerechtelijke Organisatie (arrondissement Haarlem en later Amsterdam)
1990 – 1994 Verandermanager Ziekenhuis
1980 – 1990 Hoofd Instituut Sociaal Raadsliden
1978 – 1980 Vereniging Nederlandse Gemeenten

Overig:

Voorzitter Raad van Toezicht scholengroep Den Haag Zuidwest
Vice voorzitter Raad van Commissarissen woningbouwcorporatie WoonInvest
Lid Raad van Toezicht zorginstelling Marente

De heer mr. J.M.P. Janssen

De heer Janssen is ingezet vanwege zijn deskundigheid op het gebied van (Europees) recht en vanwege zijn inzicht in de internationale ontwikkelingen in dit werkveld. De heer Janssen is teamleider en hogeschooldocent Recht aan de opleiding HBO-Rechten van Hogeschool Utrecht, waar hij coördinator is van de minor Law in Europe en contactpersoon Internationalisering. Voor deze visitatie heeft de heer Janssen onze handleiding voor panelleden ontvangen en in een voorbereidende vergadering is hij aanvullend geïnstrueerd over het proces van visitatie en accreditatie in het hoger onderwijs en over de werkwijze van NQA.

Opleiding:

1991 – 1997 Rechtsgeleerdheid (afstudeerrichting Internationaal en Europees Recht) - Radboud Universiteit Nijmegen

1995 – 1996 Erasmus semester - Faculté de Droit, Université de Poitiers, Fr.
1985 – 1991 VWO - Blariacumcollege Venlo-Blerick

Werkervaring:

2012 – heden Teamleider/hogeschooldocent Recht – HBO-Rechten - Hogeschool Utrecht
2008 – 2012 Hogeschooldocent/onderzoeker Europees Recht – HBO-Rechten - Hogeschool Utrecht
2007 – 2008 Senior juridisch adviseur Europees- en omgevingsrecht - Oranjewoud Legal
2002 – 2006 Docent/onderzoeker Europees milieurecht in Master Omgevingsrecht en EU Environmental Law in Master International and European Environmental Law (tevens Academic Coordinator) - Universiteit van Amsterdam
2000 – 2002 Kennismanager Europa, Economisch Bureau - ING Groep Amsterdam
1997 – 2000 Junior-docent Europees recht – Faculteit Rechtsgeleerdheid- Radboud Universiteit Nijmegen

Overig:

2002 – 2006 Gastdocent opleiding EPCEM (European Postgraduate Course on Environmental Management – Instituut voor Milieuvraagstukken (IVM) – VU Amsterdam
2002 – 2006 cursus Europees milieustrafrecht voor rechters en officieren van justitie – SSR (Studiecentrum Rechtspleging), opleidingsinstituut voor de rechtspraak
- Ouderlid Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad, Openbaar Primair Onderwijs Rivierenland, Tiel

Publicaties:

- Jos Janssen/Maaike Keessen, HBO-juristen, Nieuwe professionals in organisaties, onderzoeksrapport, Kenniscentrum Sociale Innovatie, HU 2012 (artikel Tijdschrift voor Arbeidsvraagstukken, 2013, in voorbereiding)
- Kaisa Sorsa (ed.) Proactive Management and Proactive Business Law - A handbook, Turku University of Applied Sciences, 2011. (Mede-auteur Ch. 2 Proactive lawyering, p. 143-157)
- Boeve e.a., Omgevingsrecht, 3e druk, Europalaw Publishing Groningen, 2010 (Co-auteur, Hoofdstuk 2 Doorwerking van Int. en Europees recht)

De heer mr.dr. J.J. Groen

De heer Groen is ingezet vanwege zijn deskundigheid op juridisch gebied. Hij is gespecialiseerd in Arbeidsrecht. Mr. Groen heeft onderwijsdeskundigheid als gastdocent aan de Landes Richterschule Nordrhein-Westfalen en aan de Universiteit Maastricht. Daarnaast doceerde en examineerde hij gedurende lange tijd het vak Arbeidsrecht bij de Beroepsopleiding van de Nederlandse Orde van Advocaten. Voor deze visitatie heeft de heer Groen onze handleiding voor panelleden ontvangen en in een voorbereidende vergadering is hij aanvullend geïnstrueerd over het proces van visitatie en accreditatie in het hoger onderwijs en over de werkwijze van NQA.

Opleiding:

1989 promotie K.U. Nijmegen
1972-1977 Nederlands Recht - K.U. Nijmegen
1966-1972 atheneum-a Bernardinuscollege Heerlen

Werkervaring:

1995 -heden kantonrechter/vice-president/senior-rechter
1991-1995 rechter
1990-1991 rechter-plv.
1990-heden rechter Rechtbank Maastricht
1978-1991 advocaat en procureur te Heerlen
1977-1978 ambtenaar Culturele Zaken Gemeente Maastricht

Mevrouw A. Kütükcü

Mevrouw Kütükcü is ingezet als studentlid. Zij volgt de opleiding HBO-rechten bij Saxion Hogeschool, waar zij in 2012 het honours programma heeft afgesloten. Mevrouw Kütükcü is representatief voor de primaire doelgroep van de opleiding en beschikt over studentgebonden deskundigheden met betrekking tot de studielast, de onderwijsaanpak, de voorzieningen en de kwaliteitszorg bij opleidingen in het domein. Voor deze visitatie is mevrouw Kütükcü aanvullend individueel geïnstrueerd over het proces van visitatie en accreditatie in het hoger onderwijs en over de werkwijze van NQA.

Opleiding:

2010 – heden	HBO-rechten - Saxion Hogeschool te Enschede
2009 – 2010	MHBO-traject HBO-rechten - Saxion Hogeschool te Enschede
2007 – 2010	Administratief juridische medewerker - ROC van Twente te Hengelo
2003 – 2007	VMBO theoretische leerweg - De Grundel te Hengelo

Werkervaring:

2012 – 2013	Juridisch medewerker - KienhuisHoving Advocaten en Notarissen te Enschede
2012 – 2012	Administratief juridisch medewerker - Blankestijn & Oortman Advocaten en Rechtsanwältte LLP te Hengelo
2008 – heden	Verkoopster - Livera te Hengelo
2007 – 2008	Verkoopster - Engbers lederwaren te Hengelo

De heer W.A.J. van Uden

De heer Van Uden is ingezet als NQA-auditor. Hij heeft diverse auditcursussen gevolgd en heeft ruime ervaring met visiteren in bijna alle sectoren van het hbo. De heer Van Uden heeft ervaring in het hoger beroepsonderwijs als docent in uiteenlopende sectoren, en als opleidingsmanager en beleidsmedewerker aan Hogeschool Zeeland en als beleidsadviseur kwaliteitszorg zowel bij Hogeschool Zeeland als bij Christelijke Hogeschool Windesheim. In de periode van 2000 tot 2002 heeft hij als medewerker kwaliteitszorg gewerkt bij de afdeling kwaliteitszorg van de HBO-raad. Hij heeft dat werk voortgezet bij NQA, daarnaast is hij sinds 2001 zelfstandig communicatie- en onderwijsadviseur. De heer Van Uden heeft in het najaar van 2010 deelgenomen aan de training van de NVAO en is gecertificeerd secretaris.

Opleiding:

1994 – heden	Diverse cursussen over onderwijsontwikkeling, toetsmethodieken, competentiegericht onderwijs, werkvormen, onderwijsmanagement en accreditatie
1996	Postdoctorale opleiding Corporate communication in bedrijfskundig perspectief, Erasmus Universiteit
1983 – 1987	Nederlands MO B
1981	Kandidaatsexamen Nederlands
1976 – 1981	Lerarenopleiding Nederlands en geschiedenis

Werkervaring:

2011 – heden	Beleidsadviseur kwaliteit en accreditatie Christelijke Hogeschool Windesheim, teamleider KEM (Kwaliteit, Evaluatie en Monitoring) en Beleid & Advies
2004 – 2011	Beleidsadviseur kwaliteitszorg Hogeschool Zeeland, vanaf 2007 Manager Dienst Onderwijs
2001 – heden	Zelfstandig communicatie- en onderwijsadviseur
2000 – heden	Beleidsmedewerker Kwaliteitszorg HBO-raad, secretaris visitatiecommissies / auditor NQA
1997 – heden	Auteur en bewerker van studieboeken over communicatie en psychologie
1993 – 2004	Opleidingsmanager opleiding Communicatie Hogeschool Zeeland (onderbreking '00-'02)
1991 – 2004	Docent Communicatie Hogeschool Zeeland
1983 – 1991	Docent Nederlands/communicatie MBO

Bijlage 2: Bezoekprogramma

Woensdag 26 juni 2013

Tijdstip	Programma onderdeel	Deelnemers (maximaal 6 à 8)
	Lokaal 0.52 en personeelskamer b.g.	
10.00-10.05 uur	Welkom en korte inleiding van 5 minuten	Panel + Opleidingsmanagement: <ul style="list-style-type: none"> • Dries Lodewijks - Faculteitsdirecteur faculteit Management en Recht • Annemie Heuts – Teamleider opleiding Hoger Juridisch Onderwijs • Peter van Lierop- Teamleider opleiding Hoger Juridisch Onderwijs
10.05-12.00 uur	Vorbereiding en materiaalbestudering: <ul style="list-style-type: none"> - Studiemateriaal - Alle nodige documenten en genoemde informatiebronnen ter inzage - Alle door de NQA en de opleiding geselecteerde afstudeerdossiers 	
12.00 – 12.45 uur	Gesprek 1. Afstudeerbegeleider/ docenten	Panel <ul style="list-style-type: none"> • Lydia Bertram - docent HJO • Jacques Josquin- docent HJO • Dick Haster- docent HJO • Brigitte Schallenberg- docent HJO + verantwoordelijke afstudeernota HJO • Tom van Slooten- opdrachtgever eindwerkstukken werkveld HJO • Sjraar Canjels- opdrachtgever eindwerkstukken werkveld HJO
12.45- 13.45 uur	Lunch	Panel
13.45 – 14.30 uur	Gesprek 2: Examencommissie HJO Curriculumcommissie HJO Toetscommissie HJO Kwaliteit Zorg medewerker	<ul style="list-style-type: none"> • Ellen Coops- plv. voorzitter examencommissie • Inge Pustjens- lid examencommissie • Lucas Lieverse- curriculum

	Opleidingscommissie	commissie <ul style="list-style-type: none"> • Menno de Bruin- toetscommissie • Monique Cortel- kwaliteit zorg medewerker • Annemie Heuts- opleidingscommissie • Srousht Waly- student opleidingscommissie
14.30 – 14.45 uur	Pauze	
14.45 – 15.30 uur	Gesprek 3: Studenten en alumni HJO	<ul style="list-style-type: none"> • Stijn Geelen, alumnus • Femke Peer, alumnus • Najat Stito, student afstudeerfase • Tessa van Roosmalen, student afstudeerfase
15.30 – 16.15 uur	Gesprek 4: Management HJO	<ul style="list-style-type: none"> • Dries Lodewijks - Faculteitsdirecteur faculteit Management en Recht • Annemie Heuts - teamleider opleiding Hoger Juridisch Onderwijs • Peter van Lierop- Teamleider opleiding Hoger Juridisch Onderwijs
16.30 – 16.45 uur	Terugkoppeling	<ul style="list-style-type: none"> • Dries Lodewijks - Faculteitsdirecteur faculteit Management en Recht • Annemie Heuts – Teamleider opleiding Hoger Juridisch Onderwijs • Peter van Lierop- Teamleider opleiding Hoger Juridisch Onderwijs • Kitty Kwakman- lid CvB Zuyd • Inge Pustjens- lid examencommissie • Monique Cortel- kwaliteitszorg medewerker • Lucas Lieverse- lid herstelplan HJO • Tanja de Jong- managementassistente

Bijlage 3: Bestudeerde documenten

Beoordelingsprotocol probleemstelling en hoofdvraag

Beroepsbeeld HJO (concept), mei 2013

Competentiematrix HJO

Document vertaling eindniveau stagecompetenties HJO 2012.2013

Herstelplan Hogere Juridische Opleiding Zuyd Hogeschool (inclusief bijlagen), 27 augustus 2012

NQA, Advies verbeterplan HJO Zuyd

NQA, Eindrapport opleidingsbeoordeling HJO Zuyd

NVAO, Besluit strekkende tot het verlengen van de geldigheidsduur van het accreditatiebesluit HJO Zuyd (kenmerk NVAO/20130106/AH)

Onderlegger beoordelingskader afstudeerwerkstuk AJU 2012-2013

Onderlegger beoordelingskader afstudeerwerkstuk SJU 2012-2013

Stand van zakennotitie Hersteltraject HJO

Taakklassen: van laag naar hoog complex

Verantwoordingsmodel en protocolformulier AJD

Verantwoordingsmodel en protocolformulier AJU

Verantwoordingsmodel en protocolformulier SJU

Eindwerken van de studenten, afgestudeerd in het studiejaar 2012-2013 met studentnummers:

824968

0963402

0923893

0818801

0810975